سرمقاله

مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران
دوره سی و ششم شماره ۲۵۴ اسفند سال ۱۴۰۴ (۲-۱)

روز جهانی کلیه: اهمیت تشخیص زود هنگام نارسایی مزمن کلیه

عطیه مخلوق

واژه‌های کلیدی: سرمقاله، روز جهانی کلیه، نارسایی مزمن کلیه

World Kidney Day: The important of early diagnosis of Chronic Kidney Diseases

Keywords: Editorial, World Kidney Day, Chronic Kidney Diseases

Atieh Makhlough

Professor, Department of Internal Medicine, Diabetes Research Centre, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

Corresponding Author: Atieh Makhlough - Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
(E-mail: makhlough_a@yahoo.com)

(Received February 16, 2026; Accepted February 18, 2026)

J Mazandaran Univ Med Sci 2026; 35 (254): 1-2 (Persian).

بیماری مزمن کلیه (Chronic Kidney Disease – CKD) دومین پنج شنبه مارس برابر با ۱۳ اسفند هر سال، روز جهانی کلیه نامگذاری شده است. هدف این روز آگاهی بخشی و افزایش سطح آگاهی جهانی با بیماری های کلیه و کاهش عوارض و مورتالیته همگام با افزایش طول عمر مفید و کیفیت زندگی می باشد. روز جهانی کلیه فرصتی ارزشمند برای نقش حیاتی تشخیص زودرس در پیشگیری از پیشرفت نارسایی مزمن کلیه محسوب می‌شود.

در کل دنیا بیش از ۸۰۰ میلیون نفر مبتلا به CKD می‌باشند که با حدود ۲ میلیون مرگ سالانه در این بیماران همراه است. حدود نیمی از مرگ و میرهای آن ها ناشی از عدم دسترسی به درمان های جایگزینی کلیه یعنی دیالیز یا پیوند است. تشخیص زودتر با درمان موثرتر، عوارض کم‌تر و نتایج بهتری برای بیمار و نیز هزینه کم‌تر برای بیمار و بهداشت همراه است. یکی از چالش های مهم مراجعه دیرهنگام بیماران است و اغلب موارد مزمن در ابتدا با علایم خفیف یا حتی بی‌علامت می‌باشند. لذا پیگیری و کنترل گروه‌های پر خطر برای نارسایی مزمن کلیه بسیار کمک کننده خواهد بود زیرا با آزمایشات و بررسی های دوره‌ای، بیماری را در مراحل اولیه شناسایی کرده و یا با حذف فاکتورهای خطر در این افراد می توان از بروز و پیشرفت نارسایی مزمن کلیه جلوگیری کرد. برخی از فاکتورهای خطر فشارخون کنترل نشده، دیابت شیرین و سابقه نارسایی حاد کلیه و مصرف داروهایی از قبیل مسکن ها می‌باشند(۳ – ۱).

مولف مسئول: عطیه مخلوق – ساری: کیلومتر ۱۸ جاده خزرآباد، مجتمع دانشگاهی پیامبر اعظم(ص)، دانشکده پزشکی
استاد، فوق تخصص نفرولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ایران
Email: makhlough_a@yahoo.com

تاریخ دریافت : ۱۴۰۴/۱۱/۲۷ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات : ۱۴۰۴/۱۱/۲۹ تاریخ تصویب : ۱۴۰۴/ ۱۱/۲۹

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-23]

افزایش شیوع چاقی، کم‌تحرکی، تغذیه ناسالم و مصرف بی‌رویه داروهای آسیب‌رسان به کلیه، از دیگر عوامل مؤثر در بروز این بیماری به شمار می‌روند. با توجه به روند رو به رشد این عوامل خطر در کشور، توجه ویژه به شناسایی زود هنگام افراد در معرض خطر، امری ضروری است(۴، ۵).

در کل می‌توان گفت بیماری مزمن کلیه با هزینه بالای اجتماعی، اقتصادی و سلامتی همراه است. تشخیص زودرس این گروه از بیماران به ویژه در گروه‌های خاص از قبیل دیابتی ها به‌عنوان یک استراتژی مهم و اصلی می‌تواند روند پیشرفت بیماری را کند کرده، بروز نارسایی کلیه وابسته به دیالیز را کاهش دهد و کیفیت زندگی بیماران را بهبود بخشد. لذا لازم است نظام سلامت با برنامه‌ریزی هدفمند، غربالگری مؤثر و آموزش هدفمند، اولویت تشخیص زودرس CKD را در دستور کار قرار دهد. لذا بکارگیری روش‌های غربالگری به ویژه در افراد پرخطر در برنامه نظام مراقبت های اولیه سلامت، آموزش جهت مراجعه به موقع بیماران، آموزش مداوم پزشکان خانواده و داخلی و افزایش سطح آگاهی عموم، در کاهش موارد این بیماری و کند کردن سرعت پیشرفت آن بسیار موثر می‌باشد.

References

1. Ortiz A, Arreola Guerra JM, Chan JCN, et al. Preventing chronic kidney disease and maintaining kidney health: conclusions from a Kidney Disease: Improving Global Outcomes (KDIGO) Controversies Conference. Kidney Int 2025; 108(4): 555–571. PMID: 40536455.
2. Ke C, Liang J, Liu M, Liu S, Wang C. Burden of chronic kidney disease and its risk-attributable burden in 137 low-and middle-income countries, 1990–2019: results from the global burden of disease study 2019. BMC Nephrol 2024; 23(1) :17. PMID: 34986789.
3. Jager KJ, Kovesdy C, Langham R, Rosenberg M, Jha V, Zoccali C. A single number for advocacy and communication—worldwide more than 850 million individuals have kidney diseases. Kidney Int 2019;96(5):1048–1050. PMID: 31582227.
4. GBD Chronic Kidney Disease Collaboration. Global, regional, and national burden of chronic kidney disease, 1990-2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2017. Lancet 2020; 395(10225):709-733. PMID: 32061315.
5. Kidney Disease: Improving Global Outcomes (KDIGO) CKD Work Group. KDIGO 2024 Clinical Practice Guideline for the Evaluation and Management of Chronic Kidney Disease. Kidney Int 2024;105(4S): S117-S314. PMID: 38490803.

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-23]